

Συνδιοργανωτές:

- Ο Πρόεδρος Δ/Δ Μύρου και το τοπικό Συμβούλιο

- Σύλλογος Μυραίων και Αλημακαίων

“ Η ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ ”

ΤΗΛ: 6977658376, 27610- 25022,

6932897383, 6947305852

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ 25-08-2006

ΘΕΜΑ: ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

Ο Πρόεδρος Δ/Δ Μύρου κ. Ράμμος Αυγερινός και το τοπικό Συμβούλιο, σε συνεργασία με τον Εκπολιτιστικό Σύλλογο Μυραίων και Αλημακαίων “ Η ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ ” διοργανώνουν ημερίδα με θέμα: “ Διάσωση και αξιοποίηση του Αρχαιολογικού χώρου της Περιστεριάς αλλά και της ευρύτερης περιοχής ”

Η ημερίδα που θα πραγματοποιηθεί την 27η Αυγούστου ημέρα Κυριακή και ώρα 11.30 π.μ. περιλαμβάνει:

--Περιήγηση και ξενάγηση στον Αρχαιολογικό χώρο από τον κ. Κορρέ Γεώργιο καθηγητή Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών, με κατάληξη την πηγή της Περιστεριάς, στο φαράγγι με τους σταλακτίτες, κάτω από τον βράχο του αρχαιολογικού χώρου

--ομιλίες από κ. Κορρέ Γεώργιο,

την Δόκτωρα Ξένια Αραπογιάννη, Δ/ντρια της εφορίας προϊστορικών και κλασικών αρχαιοτήτων Καλαμάτας

την κ. Γρατσία εκπρόσωπο της Εταιρίας για την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς, και τον

κ. Παρασκευόπουλο Στάθη συγγραφέα, λαογράφο, επίτιμο επιθεωρητή Δημοτικής εκπαίδευσης και επίτιμο πρόεδρο του Συλλόγου “ Η Περιστεριά ”.



National & Kapodistrian University of Athens

Department of Archaeology and the History of Art

Panepistimioupoli Zographou • GR-157 84 Athens • Tel: +30210 72 77 426 • +30210 72 77 432 • Fax: +30210 72 77 432 • +30210 72 48 979

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛ. ΚΟΡΡΕΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Αθήνα 8 Φεβρουαρίου 2005

Κυρία
Αγγελική Αβούρη
Γενική Γραμματέα
Περιφέρειας Πελοποννήσου
Τρίπολη

Θέμα: υποβολή αιτήματος προς ανάληψη εκτέλεσης έργου με θέμα «Ψηφιοποίηση πολιτιστικού αποθέματος από τα Μουσεία Χώρας και Πύλου Μεσσηνίας»

Σας υποβάλλω αίτημα προς έγκριση από το Περιφερειακό Συμβούλιο Πελοποννήσου έργου, προϋπολογισμού 350.000 ευρώ, που αφορά στην ψηφιοποίηση των ευρημάτων των «ανασκαφών Πύλου» της Αρχαιολογικής Εταιρείας, τα οποία φυλάσσονται στα Μουσεία Πύλου και Χώρας Μεσσηνίας. Τα ευρήματα αυτά προήλθαν από δέκα έξι αρχαιολογικές θέσεις της Μεσσηνίας στην διάρκεια 29ετούς ανασκαφικής έρευνας του καθ. Σπ.Μαρινάτου και του υπογραφομένου.

Στόχος μας είναι, σε συνεργασία με το Εργαστήριο Πληροφοριακών Συστημάτων Υψηλών Επιδόσεων του Πανεπιστημίου Πατρών και μέσω του Πανεπιστημίου Αθηνών ως τελικού δικαιούχου του έργου, να γίνει η ψηφιακή τεκμηρίωση και αξιοποίηση των αρχαιολογικών ευρημάτων με την δημιουργία σχετικής αρχαιολογικής θέσης στο Διαδίκτυο και την παραγωγή ηλεκτρονικών προϊόντων.

Το όλο πρόγραμμα υλοποιούμενο θα συντελέσει:

- στην προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς της Μεσσηνίας, η οποία είναι από τις πλουσιότερες αρχαιολογικά περιοχές της χώρας
- στην καλύτερη οργάνωση και λειτουργία των μουσείων
- στην επιστημονική αξιοποίηση των αρχαιολογικών ευρημάτων της Μεσσηνίας
- στην βελτίωση της πανεπιστημιακής εκπαιδευτικής διαδικασίας
- στην ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού της Μεσσηνίας.

Με ιδιαίτερα τιμή

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΚΟΡΡΕΣ

Τι σημαίνει Περιστεριά

Επιβλητικός λόφος 8 χλμ ΒΑ της Κυπαρισσίας, που χαρακτηρίστηκε οί Μυκήνες της Δυτικής Πελοποννήσου και "ήσσαν άρίσον των Μυκηνών" με θαυμασία θέα στον παραρρέοντα Κυπαρισσήεντα και προς Β.

Φυσικά οχυρός λόφος, με οχύρωση στην Ν πλευρά, όπου και ή πρόσβαση, με πλούσια πηγή στα ριζά του λόφου, αναπτύχθηκε κατά την Μεσοελλαδική εποχή (17ος αιών π. Χ.) και συνεχίσθηκε να κατοικείται απρόσκοπτα κατά την επόμενη μυκηναϊκή εποχή (16ος - 13ος αι. π. Χ.).

Ανασκαφές διεξήχθησαν από τόν καθηγ. Σπυρ. Μαρινάτο (1960-65) και από τον καθηγ. Γ. Σ. Κορρέ (1976-77).

Είναι το ύπ' αριθ. 2 κέντρο της Μυκηναϊκής εποχής στην Μεσσηνία μετά τον Εγκλιανό (ανάκτορο) Χώρας. Ή συνέχεια κατοίκησης (τύμβος του 2.000 π. Χ.) στον διπλανό λόφο Κοκοράκου, στον πρόσ Ν λόφο Καράγενη καθ' όλη την Μεσοελλαδική εποχή, δηλ., σ' όλην την περιοχή (2.000 - 1.600 π. Χ.) και σε όλα τα μυκηναϊκά χρόνια ύποδηλοί την σημασία της περιοχής, πού, με κέντρο την Περιστεριά, συγκέντρωσε μεγάλο πλούτο και δύναμη, όπως καταφαίνεται από την πυκνή της κατοίκηση και τους πολύχρυσους -λόγω των πολύτιμων κτερισμάτων- θολωτούς της τάφους.

Ή εμπορική επικοινωνία με άλλες περιοχές (Κρήτη κ. ά.) παρουσιάζεται σε πολλά εισηγμένα καλλιτεχνήματα και στον χρυσό, που ύπάρχει σε μεγάλες ποσότητες και στους τέσσαρες τάφους του κυρίως λόφου (μικρός ακανόνιστος τετράπλευρος τάφος με επικάλυψη από πλάκες και τρεις αλληλοδιάδοχοι θολωτοί τάφοι), όπως και με την διαφαινόμενη μινωική επίδραση (λατομικά σημεία στην πρόσοψη του θολωτού τάφου 1, χρυσά αντικείμενα κ.ο.κ.).

Ιδιαίτερη σημασία έχουν τα ταφικά της μνημεία, ως ό μικρός μεσοελλαδικής εποχής τάφος με χαρακτηριστικά τοπικά έθιμα ταφής ήγεμονικών μορφών, που -ως έθιμα ταφής- ύποδηλούν την -και το σημαντικώτερον- όμοιογένεια του πληθυσμού στην Δ και Α Πελοπόννησο ήδη κατά την αρχή της μυκηναϊκής εποχής (16ος αι. π. Χ.), ως και την ύπαρξη του έθνους των Έλλήνων.

Αντιστοίχως, διά τους μνημειώδεις θολωτούς, που ήταν όλοι χρυσοφόροι με πλήθος πολύτιμων κτερισμάτων και είχαν χρησιμεύσει ως οικογενειακοί, ύπάρχει ή διαπίστωση ότι διέθεταν και τεράστιες ποσότητες κεραμικής (πολυάριθμοι ανακτορικοί πιθαμοφορείς, έκατοντάδες κύπελλα Κεφτιού κ.ο.κ.), πράγμα που δεν απαντάται σε άλλους θολωτούς τάφους της ηπειρωτικής χώρας.

Το ύλικό αυτό θα συντελέσει ουσιωδώς στην δημιουργία σημαντικού τοπικού αρχαιολογικού Μουσείου στην Κυπαρισσία.

Εξ άλλου, ειδικά ή μορφή αυτών των τάφων καταδεικνύει πως προηγούνται οί Μεσσήνιοι έναντι όλων των λοιπών επαρχιών του μυκηναϊκού κόσμου (έναντι ακόμη και αυτών των Μυκηνών) στην κατασκευή του θολωτού ταφικού μνημείου της Εποχής του Χαλκού, διότι, ενώ εχρησιμοποιείτο ήδη ευρύτατα στην Μεσσηνία το θολωτό ταφικό μνημείο, στις Μυκήνες χρησιμοποιούσαν ακόμη τους λαξευτούς λακκοειδείς τάφους.

Ο μεγαλύτερος, μάλιστα, όλων των θολωτών τάφων της Μεσσηνίας, ο υπ' αριθ. 1 της Περιστεριάς, διατηρήθηκε θαυμάσια μέχρι και την ελληνιστική εποχή σε συνεχή χρήση.

Οι οικίες της Περιστεριάς καλύπτουν χρονολογικά τη λήγουσα μεσοελλαδική εποχή (Βορεία, "Βορεία" και Ανατολική οικίαι) και το σύνολον της μυκηναϊκής εποχής, έχει δε αρχίσει και η αποκάλυψη του ανακτόρου του τοπικού δυνάστη στην Βορεία κορυφή του λόφου.

Γενικά, ο λόφος της Περιστεριάς άνθησε κατά την 2α χιλιετία π. Χ.

Σύντομη περιγραφή του έργου

Στο σύνολο ενδείκνυται να υπάρξει πλήρης αναμόρφωση του αρχαιολογικού χώρου (σε συνδυασμό με το προτεινόμενο από τον Δήμο Κυπαρισσίας πρόγραμμα για τη δημιουργία πολιτιστικής - αρχαιολογικής διαδρομής στην περιοχή του μείζονος Δήμου Κυπαρισσίας).

Ο λόφος της Περιστεριάς έχει απαλλοτριωθεί από την δεκαετία 1960 με μέριμνα του Σπυρ. Μαρινάτου, έχει αναστηλωθεί το 1970 ο θολωτός τάφος 1 (ο μεγαλύτερος όλων) και περιφράχθηκε το 1977-78 ο τότε ανεσκαμμένος αρχαιολογικός χώρος.

A. Προσβάσεις.

1. Πρόσβαση με επιδιόρθωση και επίστρωση ύφισταμένου ασφαλτοστρωμένου, αλλά σε κακή κατάσταση εύρισκομένου, δρόμου από το γειτονικό χωριό Ράχες, ως και με πλήρη σήμανση.
2. σύνδεση με τον μείζονα Περιφερειακό (Τουριστικό) Δακτύλιο Πελοποννήσου, που αρχίζει από το Καλό Νερό (βορείως της Κυπαρισσίας) και καταλήγει στην Μονεμβασιά.

B. Καθαρισμοί - στερεώσεις.

3. καθαρισμός αρχαιολογικού χώρου και τών πέριξ, ταυτόχρονα με διορισμό (και) μονίμων πεπειραμένων καθαριστών και φυλάκων, που φρόνιμον είναι να επιλέγονται κατά προτίμηση μεταξύ των παλαιών εργατών των ανασκαφών, με δεδομένη εμπειρία, για να υπάρχει και εμπιστοσύνη.

4-8. Στερεώσεις

Στερέωση Βόρειας, "Βόρειας", Ανατολικής, ΝΑ, Δ οικιών και διευθέτησή τους. Ενδεχόμενη στέγασή τους.

9. στερέωση αναλημματικού περιβόλου θολωτού τάφου 1

10. στερέωση θόλου θολωτού τάφου 2 με συμπληρωματική ανασκαφική έρευνα πέριξ του θόλου, για να υπάρξει δυνατότητα να επανέλθουν στην αρχική του θέση ο παραμορφωμένος θόλος (διάμετρος 9,60 μ.) και να φιλτραρισθεί με τσιμέντο. Ενδεχόμενη στέγαση.

11. στερέωση θόλου θολωτού τάφου 3 (διάμετρος 6,90 μ.). Διευθέτηση χώρου. Ενδεχόμενη στέγαση.

12. στερέωση περιβάλλοντος τύμβου θολωτού τάφου 1 (διάμετρος 30 μ.) και βελτίωση στεγανότητας θόλου. Διευθέτηση χώρου.

13. στερέωση οχύρωσης ακρόπολης και διευθέτηση - ανάδειξη αυτής καθ' όλο της το μήκος.

Γ Στεγάσεις

- 14-15. Στεγάσεις θολωτών τάφων 2 και 3.

16. Στέγαση ΝΑ οικίας και ενδεχομένως άλλων οικιών.

17. Τεχνικά έργα. Απορροή ομβρίων υδάτων (ιδιαίτερα χάριν του θολ. τάφου 2, από το βραχώδες δάπεδο του οποίου αναβλύζει νερό, ως συμβαίνει και στον θολωτό τάφο της Κλυταιμίστρας στις Μυκήνες, του θολ. τάφου 3 της Δυτ. Οικίας).

18. Γενικότερα έργα: δημιουργία διαδρομών για παρακολούθηση χρονολογικώς των μνημείων.

19. Δημιουργία τουριστικού υποστέγου/περιπτέρου με πίνακες, αναπαραστάσεις και πληροφοριακό υλικό, γιά να παρουσιάζονται τα μνημεία σε χρονολογική σειρά με τη σημασία τους και με τα σημαντικότερα εύρήματά, που έχουν προέλθει από αυτά.

20. Επανακατασκευή φυλακείου-αποθήκης σε σημείο μη φαινόμενο από τα μνημεία, στην θέση του μετά πέντε δωματίων καταρρεύσαντος παλαιού φυλακείου της ανασκαφής Σπ. Μαρινάτου (1960-65). Κατασκευή τουαλέττας σε πλησιόχωρο σημείο.

21. Καθιστικά σύνολα, που θα επιτρέπουν την θέα προς τον Κυπαρισσήεντα και προς την γύρω περιοχή.

Γιά την ύλοποίηση των παραπάνω έργων θα απαιτηθούν να γίνουν:

22. συμπληρωματική απαλλοτρίωση προ του αρχαιολογικού χώρου (μέχρι της ασφαλοστρωμένης οδού) και στο αγροτεμάχιο (από την άλλη πλευρά της οδού), όπου ο τέταρτος Νότιος θολωτός τάφος.

23.10. Συμπληρωματική κατ' επέκτασιν περίφραξη και συμπληρωματική δοκιμαστική έρευνα πέριξ του θόλου του θολωτού τάφου 2 γιά διάνοιξη ελευθέρου χώρου, ώστε να είναι δυνατόν να επανέλθη στην αρχική του θέση ο ήδη παραμορφωμένος θόλος του ταφικού μνημείου με, κατ' επέκτασιν, προκύπτοντα αναγκαία στοιχεία ορθής διευθέτησης. Τέλος,

24. συγγραφή τουριστικού οδηγού με νέο φωτογραφικό υλικό αποκατεστημένων μνημείων (από αέρος) γιά την Περιστεριάν, τον τύμβον εις λόφον Κοκοράκου και τον προς Ν. λόφον Καραγέννη.

Κατ' αυτόν τον τρόπο θα παύση ο αρχαιολογικός χώρος της Περιστεριάς να είναι ανύπαρκτος λόγω ελλείψεως έργων αναδείξεως. Ως ζωντανός, πλέον, οργανισμός θα αποβή πρώτης επιλογής και προτεραιότητας πόλος έλξεως γιά τους επιστήμονες και τους τουρίστες/επισκέπτες.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛ. ΚΟΡΡΕΣ

Η ΣΥΝΤΟΜΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΘΟΛΩΤΩΝ ΤΑΦΩΝ 3 ΚΑΙ 2 ΤΗΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑΣ ΤΟΥ 16ου ΚΑΙ ΤΟΥ 15ου ΑΙΩΝΟΣ π. Χ. ΛΟΓΩ ΓΕΩΛΟΓΙΚΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΝ

Ἡ περίπτωση τῶν δύο παλαιότερων χρυσοφόρων θολωτῶν τάφων, τοῦ υπ' αριθ. 3 (μέσα 16ου π. Χ.) καί τοῦ υπ' αριθ. 2 (αρχαί τῆς Ὑστεροελλαδικῆς II περιόδου ἢ καί αρχαί τοῦ 15ου αι. π. Χ.), εἰς τό επιβλητικόν λόφον τῆς Περιστεριάς Κυπαρισσίας, πού υπέρκειται τοῦ Κυπαρισσήεντος ποταμοῦ, κρίνεται, ἐγδεχομένως, μοναδική μεταξύ τῶν ζευγῶν θολωτῶν τάφων πρωίμου μυκηναϊκῆς εποχῆς, ἐκατέρου τῶν ὁποίων συνέπεσεν ὁ θόλος σέ μικρόν, σχετικῶς, χρονικόν διάστημα ἀπό τῆς κατασκευῆς των, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ὀρίζοντος/πλαίσιου τῶν υπολειφθέντων κτερισμάτων καί τοῦ περιορισμένου αριθμοῦ τῶν ἐν αὐταῖς ταφῶν. Ὀντως:

α) εἰς τόν μικρότερον τῶν τριῶν τάφων (διάμ. 6,90 μ.), πού ἔχει ἀνεγερθῇ μέ μικροτέρους ἢ οἱ λοιποὶ πλακωτοὺς λίθους καί περιλαμβάνει δύο ταφάς, ἐξ ὧν τῆς ἐτέρας σώζεται μικρόν μόνον τμήμα τοῦ θόλου τοῦ κρανίου, ἐνῶ τὰ πολὺτιμα κτερίσματά των εἶναι σαφῶς περιορισμένα τόν ἀριθμόν, ἀνήκοντα, τουλάχιστον, εἰς μίαν ἀνδρικήν ταφήν καί εἰς μίαν θηλείαν, ἐνδεχομένως, ταφήν καί χρονολογούμενα εἰς τό δεῦτερον ἡμισυ τῆς Ὑστεροελλαδικῆς I περιόδου (16ος αι. π. Χ.), ὡς καί β) εἰς τόν ἀκολουθήσαντα μεγάλου σχήματος (διάμ. 10,60 μ.) δεῦτερον (υπ' αριθ. 2) θολωτόν τάφον, πού παρουσίασε πλουσίαν μέν κεραμικήν, ἐλάχιστα, ὁμως, δείγματα ἀνακτορικοῦ ρυθμοῦ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν τρίτον κατὰ σειράν (υπ' αριθ. 1) θολωτόν τάφον τοῦ λόφου, ὅπου καί κατετέθη δωδεκάς, περίπου, ἀνακτορικῶν πιθαμορέων (ὡς καί εἰς τόν θολ. τάφον Α Κακοβάτου).

Εἰς τόν θολωτόν τάφον υπ' αριθ. 2 ὁ Σπυρ. Ν. Μαρινάτος διείδεν εὐθύς ἀμέσως (1962) τὰ ἐμφανιζόμενα προβλήματα, διό καί ἔλαβε σχετικῶς πολλὰ μέτρα, ὧν μεταξύ ἄλλων, κατασκευάσας μεταλλικόν σκελετόν καθ' ὅλον τό ἐσωτερικόν μήκος τοῦ στομίου, ἀνεγείρας τέσσαρες ἀντηρίδες εἰς τόν θόλον (ἀνατολ. ημικύκλιον τοῦ ταφικοῦ θαλάμου), σχηματίσας τειχισμένην ἐπένδυσιν κατὰ μήκος τοῦ δρόμου τοῦ θολ. τάφου (διά τίς ἀνεπένδυτες πλευρές του) καί δημιουργήσας ἐσώτερον ἐπιφανειακόν εἰς τό δάπεδον θεμέλιον εἰς τόν ΝΔ τμήμα τοῦ ταφικοῦ θαλάμου, προκειμένου νά ἀπομακρύνωνται ἀσφαλῶς τό ὄμβρια ὕδατα.

Κατά τήν ἀνασκαφήν περοέκυψεν καί ἡ ὑπαρξίς ἀποχετευτικοῦ αγωγοῦ κατὰ μήκος τοῦ στομίου καί τοῦ δρόμου (ὡς καί εἰς τόν θησαυρόν τῆς Κλυταιμῆστρας) πρὸς ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἀναβλύζοντος ἐκ τοῦ ἀσβεστολιθικοῦ δαπέδου τοῦ ταφικοῦ θαλάμου ὕδατος.

Οἱ Μυκηναῖοι ἀντελήφθησαν τόν υποφώσκοντα (ὄχι επικρεμάμενον) κίνδυνον καί κατεσκευάσαν τότε (ἢ προηγουμένως) τό δυτικόν τμήμα (τόξον) τοῦ ὑπὸ τοῦ Σπυρ. Μαρινάτου κληθέντος "Κύκλου" ὑπερθεν τοῦ στομίου τοῦ θολ. τάφου υπ' αριθ. 3 μέ οἰκοδομικόν υλικόν προερχόμενον ἐκ τοῦ θόλου, ἐκ τοῦ στομίου καί ἐκ τοῦ ἀνωφλίου τοῦ στομίου τοῦ τάφου, ὡς ἀντιστήριζιν διά τόν τύμβον, πλέον, τοῦ ἀνεγειρομένου θολ. τάφου υπ' αριθ. 2.

Συγχρόνως, κατεσκευάσθη ήδη κατά την ΥΕ ΙΙ περίοδον τό μείζον εντυπωσιακόν κατά την εμφάνισιν νότιον τμήμα του "Κύκλου" (κύκλος, πού δέν έχει οίαν δήποτε μορφήν, ἀλλ' απλώς δύο τόξα ανεξάρτητα), ομοίως ως αντιστήριξις, ὥστε νά μή συμπέση, ὡς διαφαίνεται σαφώς, ο θόλος καί τού δευτέρου τάφου, περίπου, ευθύς μετά τόν πρῶτον ἢ τούς πρῶτους ενταφιασμούς. Αντίστοιχη διευθέτησι εἶχε γίνει καί εἰς Βοῖδοκοιλίαν μέ εἰδικῶς πακτωμένα σύνολα λίθων εἰς τό ἐσωτερικόν τού τετραγώνου κτίσματος/δωματίου τού ΒΔ τομέως καί εἰς τόν ΝΑ τομέα πρὸς αντιστήριξιν εἴτε τού ΜΕ τύμβου εἴτε τού τύμβου τού ΥΕ Ι θολωτοῦ τάφου τού λεγομένου τού Θρασυμήδους.

Τό νότιον τούτο τμήμα τού "Κύκλου" κατεσκευάσθη εγκαρσίως πρὸς τό μήκος τού πρὸς Νότον ἐστραμμένου δρόμου τού θολ. τάφου ὑπ' αριθ. 2, ἀφέθη δέ καί ὁπῇ εἰς τό θεμέλιόν του (τού νοτίου τμήματος τού "Κύκλου"), καταλλήλως διαμορφωμένη πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῶν υδάτων τού αγωγού, τά ὁποῖα ἤγοντο μέσω αὐτοῦ κατά μήκος τού δρόμου.

Δυστυχῶς, λόγῳ, προφανῶς, τῶν εἰς τό σημεῖον τούτο μικρομετακινήσεων γεωλογικῆς φύσεως, κατέρρευσαν ἀμφότεροι οἱ θόλοι, ἐνῶ σ' εἰς ἀπόστασιν 50 μ. τρίτος κατά σειράν ἀνεγερθεὶς θολωτὸς τάφος ὑπ' αριθ. 1 (ομοίως τῆς πρῶτου ΥΕ ΙΙ περιόδου) παρέμεινεν ἀλώβητος μέχρι καί τού τέλους τῶν κλασικῶν χρόνων. Ἄρα, ὑπῆρχεν ἀποχρῶν λόγος διὰ τὴν καταστροφὴν καί μόνον τῶν θολωτῶν τάφων 2 καί 3. - Ἡ ἀνεύρεσις ὀστράκων τῆς ΥΕ ΙΙ περιόδου εἰς σημεία ὑπὸ τὴν θεμελίωσιν τού νοτίου τμήματος τού "Κύκλου" συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως τῆς κατ' αὐτὴν τὴν φάσιν ἀνιδρύσεως τού τμήματος τούτου τού "Κύκλου".

Κατὰ ταῦτα, ἐνδείκνυται νά ἐφαρμοσθοῦν αἱ ἰδίαι γεωλογικαὶ ἐρευναι, ὡς καί εἰς τὴν περίπτωσιν τού θριαμβικοῦ ἐν Ἀκτίῳ μνημείου τού Ὀκταβιανοῦ Ἀυγούστου μετὰ τὴν ναυτικὴν νίκην πού ἐπέτυχεν εἰς βάρος τού συνηγμένου ἀντιπάλου στόλου τού Μάρκου Ἀντωνίου καί τῆς Κλεοπάτρας, τό ὁποῖον μνημεῖον κατεστράφη ὀλοσχερῶς διὰ τὴν αὐτὴν, ὡς διεγνώσθη αἰτίαν, μέ ἀποτέλεσμα νά διαλυθῇ εἰς χιλιάδας σπαραγμάτων καί τεμαχίων ὁ γλυπτὸς τού μνημείου διάκοσμος.

Αξιότιμον Κύριον
Δημήτριον Δράκον
Νομάρχην Μεσσηνίας
εις Καλαμάταν

Θέμα: ένταξις αρχαιολογικού χώρου Περιστεριάς Κυπαρισσίας εις Σχέδιον
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Επιθυμώ να Σας γνωρίσω ότι ο αρχαιολογικός χώρος Περιστεριάς Κυπαρισσίας, μετά τό χωριό Ράχες, αποτελεί μέ τούς χρυσοφόρους και επιβλητικούς τάφους του ως και τα λοιπά μνημεία του τις Μυκήνες της Δυτικής Πελοποννήσου (ήττον πάρισον των Μυκηνών).

Ανασκαφές διεξήχθησαν υπό του αιμνήστου Σπυρ. Ν. Μαρινάτου (1960-1965) και υπ' εμού (1976-1977) υπό την αίγίδα της εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας, επετεύχθη δε μέ την μέριμνα του Σπυρ. Μαρινάτου και με έποπτεία της Ζ' ΕΠΚΑ Αρχαίας Ολυμπίας η αναστήλωση του θολωτού τάφου 1 (1970) ως και η περίφραξις του κεκηρυγμένου τούτου αρχαιολογικού χώρου (1976-1977) με απόφασι της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας.

Να μου επιτρέψετε να Σας γνωρίσω ότι η Περιστεριά αποτελεί την κατ' εξοχήν περίπτωση διά την εφαρμογήν εις αυτήν του Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης και αυτό διότι θα συμβάλη ουσιωδώς εις την προαγωγήν του πολιτιστικού τουρισμού και εις την ανάπτυξιν της μείζονος Τριφυλίας-Μεσσηνίας ως αποτελούσα πόλον έλξεως α' βαθμού λόγω της σημασίας της κατά την Μεσοελλαδικήν-Πρωτομυκηναϊκήν εποχήν (17ος-16ος αι. π. Χ.) στο πλαίσιο του μυκηναϊκού πολιτισμού, πού άνθησε μέχρι τό τέλος του 13ου αι. π. Χ. Σε όλη την Δ-ΝΔ Πελοπόννησο.

Επιγραμματικά, Σας παραθέτω τις ανάγκες του αρχαιολογικού χώρου, πού είναι οι ακόλουθες:

1. Αποκάλυψι και διευθέτησι της "Βορείας Οικίας", ουσιαστικώς, Δυτικής Οικίας,
2. Αναστήλωσι του θολωτού τάφου 2 και στέγασι των θολωτών τάφων 2 και 3, ίσως, με κοινό συνεχόμενο στέγαστρο με ταυτόχρονη ανασκαφή γύρω από τον θολωτό τάφο 2
3. Αποκάλυψι και διευθέτησι της ΝΑ Οικίας,
4. Αποκάλυψι και διευθέτησι της Ανατολικής Οικίας,
5. Συμπληρωματική στεγάνωσι του αναστηλωθέντος μεγάλου θολωτού τάφου 1,
6. Διευθέτησι του αναλημματικού περιβόλου του τύμβου του θολωτού τάφου 1 και διευθέτησι του παρεμβαλλομένου τάφου της ΜΕ/ΥΕ Ι περιόδου (1.600 π. Χ.),
7. Κατασκευή έπεξηγηματικών πινακίδων,
8. Απαλλοτρίωσι και στέγασι του ευθύς εκτός του αρχαιολογικού χώρου Νοτίου θολωτού τάφου του νεκροταφείου του πληθυσμού,
9. Συγγραφή υπό του υποφαινομένου τουριστικού οδηγού διά την Περιστεριά και του τύμβου εις θέσιν Κοκοράκου (λόφος 500 μ. δυτικά τού λόφου της Περιστεριάς) και
10. Επισκευή καί επίστρωσι του δρόμου από το χωριό Ράχες μέχρι του λόφου της Περιστεριάς.

Μόνον κατ' αυτόν τον τρόπο θα καταστή εφικτή η έναρξις των έργων υποδομής διά την δημιουργία και οργάνωσι των αρχαιολογικών και πολιτιστικών διαδρομών στην περιοχή, έργο πού αποτελεί την προϋπόθεσι γιά την οργάνωσι του πολιτιστικού τουρισμού της περιοχής.

Η δημιουργία πλήρως αναδεικνυομένης με τα μνημεία της πολιτιστικής μονάδος θα συντελέσει τα μέγιστα στην προσέλευσι ικανού αριθμού επισκεπτών και στην δημιουργία σοβαρής μονάδος διά την επιδιωκόμενη ανάπτυξι του πολιτιστικού τουρισμού στον Νομό.

Με την πεποίθησι ότι συμβάλλω στην επίτευξι τών επιδιωκόμενων στόχων Σας διά την ανάπτυξι του Νομού Μεσσηνίας, διατελώ
με ιδιαίτερα τιμή

(καθηγ. Γεώργιος Στυλ. Κορρές)
υπεύθυνος Ανασκαφών Πύλου-Μεσσηνίας
της εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας

Κοιν.: κ. Ηλίαν Τσίγγανον,
Δήμαρχον Κυπαρισσίας
Ζ' ΕΠΚΑ, Αρχαία Ολυμπία
Αρχαιολογικήν Εταιρείαν
κ. Κων. Α. Δημόπουλον
Πρύτανιν Πανεπιστημίου Αθηνών



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Καλαμάτα 7/05/1999

Αριθ. πρωτ. 3438

Ταχ. Δ/ση Διοικητήριο
Ταχ. Κώδικας 24100
Πληροφορίες Π. Γιαννακέας
Τηλέφωνο 0721-95858
FAX 0721-24201
E-MAIL: n-a-messin @ athserv otenet gr

ΠΡΟΣ: Καθηγητή
κ. Γεώργιο Κορρέ

ΘΕΜΑ: «Ένταξη στα Π.Ε.Π. Πελοποννήσου του αρχαιολογικού χώρου
Περιστεριάς Κυπαρισσίας»

Αγαπητέ μου Κύριε Καθηγητά,

Με ιδιαίτερη χαρά έλαβα την πρόταση σας για την ανάδειξη του Αρχαιολογικού χώρου της Περιστεριάς στην Κυπαρισσία.

Όπως είναι γνωστό αποτελεί ένα Αρχαιολογικό χώρο υψηλής σημασίας για την πρωτομνηκυναική εποχή και μπορεί να καταστήσει μαζί με τα άλλα πολιτιστικά -αρχαιολογικά μνημεία περιζήτητη επιλογή των επισκεπτών.

Θέλω να σας διαβεβαιώσω για το προσωπικό μου ενδιαφέρον για το χώρο αυτό και να σας ενημερώσω ότι σύμφωνα με το Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης που καταθέσαμε προσφάτως ως Περιφέρεια Πελοποννήσου προβλέπονται ειδικά προγράμματα και μέτρα για τα μνημεία της ιστορίας και του πολιτισμού.

1. Στους Γενικούς Αναπτυξιακούς στόχους της Περιφερ. στην παράγραφο 1,4 «...Διατήρηση, προστασία και βελτίωση του φυσικού και ιστορικοπολιτιστικού περιβάλλοντος, με παράλληλη αξιοποίηση δυνατοτήτων που αυτό προσφέρει για την τουριστική ανάπτυξη και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων» και
2. Στους Ειδικούς Στόχους στην παράγραφο 2,9 «βελτίωση και προστασία του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, όπως αρχαιολογικοί χώροι, παραδοσιακοί οικισμοί, πολιτιστικά και πολιτισμικά μνημεία».

Ασφαλώς είναι γνωστό ότι τα χρηματοδοτικά μέσα του 3^{ου} ΚΠΣ θα αρχίσουν να εκταμιεύονται σε ενάμιση περίπου χρόνο (2001). Προέχει μέχρι τότε να έχουμε προβεί εις την πλήρη μελέτη των προτεινόμενων έργων αρχαιολογικού ενδιαφέροντος στην συγκεκριμένη περιοχή με στόχο την

ανάδειξή τους ,την συνέχιση των αναγκαιούντων έργων και σίγουρα την δημιουργία υποδομών επισκεψιμότητας του ιστορικού αυτού μνημείου.

Η επιστολή σας αυτή για την οποία ιδιαίτερα σας ευχαριστώ ,μας δίδει την ευκαιρία να επαναφέρουμε στην επικαιρότητα την ανάγκη για ανάδειξη του χώρου και μελετητική ωριμότητα και προσβλέπω εις την συνεργασία σας προς τούτο.

Απο την δική μας πλευρά ,ηδη προβαίνουμε σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για να εξασφαλιστούν οι πιστώσεις που έχουμε ανάγκη ,για την μελέτη των δράσεων που προτείνεται.

Με
Ευτίμευα
Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΡΑΚΟΣ